

REGIONREFORMA: REFERAT FRÅ FORHANDLINGSRUNDE NR. 2 MELLOM ROGALAND, HORDALAND OG SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNAR (UTKAST)

Dato:	1.–2. september 2016
Møtestad:	Sola Strand Hotel, Sola kommune
Forhandlingsutvala:	Anne Gine Hestetun, Pål Kårbø, Tore Andersen, Mona Røsvik Strømme, Rune Haugsdal, Solveig Ege Tengesdal, Marianne Chesak, Ingeborg Lovise Tyse, Janne Johnsen, Trond Nerdal, Jenny Følling, Åshild Kjelsnes, Alf Reidar Myrstad, Trude Brosvik, Tore Eriksen.
Andre til stades:	Rasmus Laupsa Rasmussen (politisk rådgjevar), Atle Sandal (Karabin AS), Terese Haaland (informasjon), Ingvild Ramstad (informasjon, dag 1), Kari Jøsendal, Kjell Ove Hauge, Thorbjørn Aarethun, Ole I. Gjerald (referentar/sekretariat).

1. Opning av møtet

- Fylkesordførar Solveig Ege Tengesdal opna møtet.
- Møteleiar for dag 1, fylkesrådmann Tore Eriksen, gjekk i gjennom agendaen for forhandlingsdagane, og orienterte om at møtet først ville starte etter eit avklaringsmøte mellom fylkesordførarane.

2. Møtereferat frå forhandlingsrunde 1 i Os (18.-19.08.16)

Følgjande merknader og innspel kom til utsendt møtereferat frå forhandlingsrunde 1:

- Det vart peikt på at det ikkje vart halde fylkesvise gruppemøte i samband med alle sakene som var oppe under forhandlingane 18.-19.08. Vi skil i endeleg møtereferat mellom tema der det vart halde fylkesvise gruppemøte og tema der gruppemøte ikkje var nødvendig.
- I drøftingane om framtidige mål med å etablere ein Vestlandsregion vart det peikt på at vi tydeleg bør framheve at regionnivået bør behalde dagens fylkeskommunale oppgåver og at vi samtidig må få overført nye, viktige samfunnsoppgåver dersom ein Vestlandsregion skal gje demokratisk meirverdi.
- Det ligg til grunn ein føresetnad om nye oppgåver for at det skal etablerast ein ny region, jf. forventningsbrevet av 15.03.2016. Vedtak og politisk debatt i Rogaland er særleg tydeleg på dette, og dette bør forsterkast tydeleg i innleiinga til intensjonsplanen.
- Målsettingane i kap. 2 i intensjonsplanen bør vise tydeleg at ein felles Vestlandsregion skal arbeide for å levere betre tenester overfor innbyggjarar, kommunar, næringsliv og regional partnerskap enn fylkeskommunane gjer kvar for seg i dag.
- Eit punkt som bør reflekterast tydelegare i det vidare arbeidet er utfordringane som ligg i spenninga mellom storbyane i Rogaland og Hordaland. Vi bør ha høg bevisstheit til konkurransen og spenninga som kan oppstå i enkeltsaker mellom Bergen og Stavanger.

3. Regionen sitt namn og merke

Fylkesrådmennene hadde på førehand sendt ut eit notat om temaet Vestlandsregionen sitt namn og merke. Det vart halde ei innleiing før forhandlingsutvala drøfta temaet. Det var i drøftingane av [kap. 3.1](#) i intensjonsplanen semje om følgjande hovudelement:

- a) Namnet på regionen blir Vestlandsregionen og namnet på fylkeskommunen blir Vestlandet fylkeskommune.
- b) Fellesnemnda får i oppgåve å etablere eit nytt fylkes-/regionvåpen som kan vere eit samlande symbol for dei tre Vestlandsfylka. Det historiske perspektivet bør vere reflektert i merket.
- c) Namnet bør formelt sjekkast nærare ut opp mot Norsk Språkråd.

4. Representantar i regiontinget

Fylkesrådmennene hadde på førehand sendt ut eit notat om temaet, og det vart halde ei innleiing før forhandlingsutvala drøfta dette. Det var i drøftingane av [kap. 3.2](#) i intensjonsplanen semje om følgjande:

- a) Tal representantar i Vestlandsregionen sitt regionting blir 71.
- b) Kommunelova seier at tal fylkestingsrepresentantar skal vere eit oddetall. Samtidig heiter det at fylke med over 300 000 innbyggjarar skal ha minst 43 representantar. Endringar skal avgjerast av fylkestinget seinast 31.12. det nest siste året av ein valperiode, med verknad for komande valperiode.
- c) Status for fylkestinga per 2016:
 - o Rogaland: 47 repr. (10 003 innbyggjarar/representant).
 - o Hordaland: 57 repr. (9061 innbyggjarar/representant).
 - o Sogn og Fjordane: 31 repr. (3533 innbyggjarar/representant).
- d) Det vart i tillegg understreka at det er dei politiske partia som bør ha ansvaret for å sikre god representasjon gjennom sine nominasjonsprosessar.
- e) Det vart særleg framheva at Vestlandsregionen treng reelle regionpolitikarar.
- f) Tal representantar kombinert med ei tenleg valordning er viktig i høve til å trygge innbyggjarane på at dei, og deira interesser, er ivaretekne og representerte.
- g) Vi bør tidleg greie ut korleis det nye regionale demokratiet skal fungere i praksis. Fellesnemnda bør m.a. gjere ei vurdering når det gjeld behovet for frikjøp for politikarar ved stor reisebelastning. Vi må sikre arbeidsvilkår som gir tid og oppgåver slik at den enkelte får gjort ein god jobb.

5. Valordning for Vestlandsregionen

Fylkesrådmennene hadde på førehand sendt ut eit notat om temaet, og det vart halde ei innleiing før forhandlingsutvala drøfta dette. Det var i drøftingane av [kap. 3.3](#) i intensjonsplanen semje om følgjande:

- a) Ein Vestlandsregion vert etablert som éin samla valkrins.
- b) Ordninga trer i kraft for region-/fylkestingsvalet hausten 2019, med atterhald om at dette vert godkjent som overgangsordning inntil Stortinget har gjort nødvendige grunnlovsendingar knytt til den norske valordninga. Ordninga vil vere i tråd med, og ei vidareføring av, gjeldande norsk vallov, men nye grenseinndelingar må formelt justerast gjennom grunnlovsending.
- c) Representantane i regiontinget skal ta viktige avgjerder på vegne av alle innbyggjarane i den nye regionen. Forhandlingsutvala la vekt på at dei politiske partia i sine nominasjonsprosessar har gode tradisjonar for å utarbeide vallister som speglar mangfald og breidde blant innbyggjarane. Dette blir sentralt for å oppnå politisk tillitsbygging og ønska legitimitet for det folkevalde regionale nivået.
- d) Den geografiske samansettinga av fylkestinget i Hordaland er i dag slik at det av 57 representantar er til saman 40 representantar som kjem frå andre kommunar enn Bergen. Distriktskommunane er såleis

representerte på ein god måte i høve til det vi kan forvente er «by-interessene» frå Bergensrepresentantane. I fylkestinget i Rogaland er i dag dei folkerike og tunge bykommunane Stavanger, Sandnes, Eigersund og Haugesund representerte med 47% av representantane.

- e) Fylkesrådmennene vart i møtet utfordra til å gjere eit kortfatta utgreiingsarbeid før forhandlingsrunde 3 (14.-15.09.). Utgreiinga skulle gjere greie for mulegheita for ei ordning der t.d. 62 av dei 71 representantane i eit framtidig regionting vert valde direkte frå det samla valdistriktet (vanleg prosedyre i ein valkrins), medan dei siste 9 representantane vert valde frå kommunane i dei tre noverande fylka som utjanningsmandat.
- f) Fylkesrådmennene understreka at KMD vil kome tilbake til Stortinget med presiseringar omkring framtidig valordning samtidig med ny regionstruktur våren 2017. Her vil det også bli gjort nærare greie for mulegheita for å behalde dagens fylkesgrenser som valdistrikt til Stortinget.

6. Politisk styringsform for Vestlandsregionen

Fylkesrådmennene hadde på førehand sendt ut eit notat om politisk styringsform, og det vart halde ei innleiing før forhandlingsutvala drøfta dette. Det var i drøftingane av [kap. 3.4](#) i intensjonsplanen semje om følgjande hovudelement:

- a) Formannskapsmodellen vert lagt til grunn som politisk styringsform for Vestlandsregionen.
- b) Modellen er basert på konsensus og maktspreiing. Politiske organ vert samansett etter representasjon i fylkes-/regiontinget.
- c) Det er eit tydeleg skilje mellom politikk og administrasjon, der administrasjonssjefen har eit sjølvstendig ansvar for ei forsvarlig sakshandsaming. Forhandlingsutvala meiner desse prinsippa best vil ivareta dei ulike interessene innanfor ein framtidig Vestlandsregion.

7. Offentleg høyring og innbyggjarhøyring

Forhandlingsutvala fekk innleiingsvis ein kort presentasjon om temaet, og konkluderte med følgjande:

- a) Det vert lagt opp til at dei tre fylkeskommunane kvar for seg gjennomfører ei offentlig høyring etter at fylkestinga har behandla intensjonsplanen for samanslåing. Kommunane representerer innbyggjarane i stor grad, og bør vere ein sentral høyringsinstans.
- b) Fylkeskommunane avgjer om det er aktuelt å gjennomføre ei innbyggjarundersøking i tillegg. Fylkesrådmennene sjekkar ut formelle fristar for å søke KMD-støtte til ei innbyggjarundersøking.
- c) Høyringsmøte saman med t.d. KS kan vere ein tilleggskanal for å hente inn synspunkt og for å informere innbyggjarar og regional partnerskap.

8. Tilsette i reformprosessen og i Vestlandsregionen – avklaring etter forhandlingsmøte 1

Forhandlingsmøtet 18.-19. august konkluderte ikkje i saka om dei tilsette i reformprosessen og vidare i Vestlandsregionen, jf. hovudpunkt 4 i referatet. Følgjande tema og drøftingspunkt vart trekte fram:

- a) Vestlandsregionen skal skape betre føresetnader for ein kompetent og effektiv administrasjon og tenesteproduksjon, med attraktive og utviklande arbeidsplassar. For å sikre størst muleg forutsigbarheit i organisasjonen, er det ønskeleg å fastsette eit vern mot oppseiing som ein direkte konsekvens av regionreforma.
- b) Det vert lagt opp til eit stillingsvern på fem år som ein direkte konsekvens av regionreforma (gjeld ikkje løpande justeringar som følgje av endring i opplæringstilbod, budsjettendringar m.m.). Dette skal vere eit vern mot å bli sagt opp, og *ikkje* eit vern mot nye arbeidsoppgåver.

- c) Ekstra midlar til etter- og vidareutdanning bør vurderast lagt i ein felles «pott». Dette kan vere t.d. 1% eller 4% av lønnsmassen i heile organisasjonen. Ei konkret løysing for dette må fylkesrådmennene sjå nærare på og utvikle ein modell for.
- d) I Sogn og Fjordane fylkeskommune er 22% mellom 60 og 69, Hordaland fylkeskommune har 21% og Rogaland fylkeskommune har 22%. Alle har flest kvinner i dette alderssegmentet. Ein relativt høg andel tilsette i denne aldersgruppa forsvare eit stillingsvern på fem år.
- e) I samband med fylkeskommunane sitt omdøme er det viktig å synleggjere at dette ikkje er etterløn eller fallskjermar, men ei reell sikring av arbeidsplassar og kompetanse til organisasjonen som heile. Arbeidsplikt, styringsrett og ingen sluttvederlagsordningar er viktig å presisere.
- f) Vi må samtidig ha tydelege ambisjonar om å rekruttere dyktige medarbeidarar. Eit stillingsvern på fem år vil vere nyttig også i dette perspektivet.
- g) Dei tillitsvalde sine ressurser i omstillingsperioden/fellesnemndperioden skal greiast nærare ut.
- h) Tilrådd tekst i intensjonsplanen ligg fast, med fem års presisert stillingsvern. Forhandlingsutvala stadfesta konklusjonen frå 18.-19.08., der det gjekk fram at det skal settast ned ei arbeidsgjevarpolitisk prosjektgruppe frå 01.02.2017 som får i oppgåve å starte planlegging av gjennomføringa basert på alle gjeldande retningslinjer og lovverk knytt til verksemdsoverdraging.

9. Politisk og administrativ organisering – innleiande drøfting

Fylkesrådmann Rune Haugsdal heldt på slutten av møtedag 1 ein første, innleiande presentasjon omkring mulege organisasjonsval for ein framtidig Vestlandsregion. Føremålet med innleiinga var å peike på nokre alternativ til korleis regionen kan organiserast med tanke på politisk leiing, administrativ leiing og ei ev. framtidig arbeidsdeling på Vestlandet.

Etter innleiinga vart det gjort ei første drøfting mellom forhandlingsutvala knytt til kva faktorar som bør vektleggast med omsyn til politisk og administrativ organisering. Ei hovudinnvending mot dei skisserte modellane i innleiinga gjekk ut på at samordning på tvers av sektorar skal vere eit prioritert og tydeleg kjenneteikn ved Vestlandsregionen si framtidige organisering og tenesteyting. Dette er tydeleggjort i intensjonsplanen sitt kap. 5, og bør vise igjen i måten vi arbeider og organiserer oss på.

Dag 2

Møteleiar fylkesrådmann Rune Haugsdal, Hordaland fylkeskommune.

10. Framtidig tenesteyting – avklaring etter forhandlingsmøte 1

Forhandlingsmøtet 18.-19. august konkluderte ikkje i saka om prinsipp for den framtidige tenesteytinga i Vestlandsregionen, jf. hovudpunkt 3 i referatet. Følgjande tema og drøftingspunkt vart no trekte fram:

- a) Forhandlingsutvala ønskjer at kap. 5 i intensjonsplanen, «Framtidig tenesteyting», nemner nokre av dei mest sentrale tenesteområda som regionnivået har i dag. Like eins skal intensjonsplanen syne openheit for at regionen i framtida skal tilby tenester innanfor nye fag- og tenesteområde (oppgåver).
- b) Vidaregåande opplæring utgjer eit stort budsjettområde for dagens fylkeskommunar. Det er den største sektoren i tal tilsette og sektoren har eit stort tal brukarar. Dette gjer det naturleg å halde fram denne fylkeskommunale sektoren spesielt i kap. 5.
- c) Vestlandsregionen skal vidareutvikle tenestetilbodet gjennom ein brei, brukarnær og desentralisert struktur. Regionen skal yte best muleg tenester og service overfor innbyggjarane på heile Vestlandet.
- d) Det kan ligge ei utfordring i omgrepsbruken «brukarnær og desentralisert struktur», då dette er omgrep med ulik tyding for ulike fylke. I samband med t.d. *skulebruksplanarbeidet* i dei tre

fylkeskommunane vil desse omgrepa kunne representere ei utfordring. Vi kan ikkje tilby alt av tenestetilbod alle stader, men desentraliserte og brukarnære tenester er likevel eit ønska prinsipp.

- e) Eit anna omgrep som bør inngå i tekstdelen i kap. 5 i intensjonsplanen er «berekraft».
- f) Fylkesrådmennene runda denne delen av med å løfte følgjande tekstutkast fram:
 - 1) *Vestlandsregionen vidareutviklar tenestetilbodet gjennom ein brukarnær og desentralisert struktur. Vestlandsregionen skal yte best muleg tenester og service overfor innbyggjarane på heile Vestlandet gjennom:*
 - *Ein skulestruktur med eit breitt og likeverdig tilbod med friheit til å velje studieprogram*
 - *Eit effektivt, miljøvenleg og framtidstidsretta kollektivtransportsystem*
 - *Ein kvalitativt god standard på vegnett og ferjer*
 - *Eit kulturtilbod med tilgjengelege idrettsanlegg*
 - 2) *Samordning på tvers av sektorar skal vere eit prioritert og tydeleg kjenneteikn ved Vestlandsregionen si framtidige tenesteyting.*
 - 3) *Befolkningsutviklinga legg premisser for regionen si disponering av økonomiske ressursar, og er med på å legge rammene for tenestetilbodet og regionalt utviklingsarbeid. Det vil vere viktig å finne ein god balanse i bruken av ressursar retta mot storbyane og distrikta.*

11. Regiontinget sine samlingar og regionutvalet sine møte

Fylkesrådmennene hadde på førehand sendt ut eit notat, og det vart halde ei innleiing før forhandlingsutvala drøfta dette. Det var i drøftingane av [kap. 3.5](#) i intensjonsplanen semje om følgjande:

- a) Regiontinget skal ha årlege samlingar i Leikanger/Førde, Bergen og Stavanger. Samlingar utover dette vert lagt til administrasjonssenteret.
- b) Regionutvalet og politiske underutval sine møte ambulerer mellom Leikanger/Førde, Bergen og Stavanger. Desse møta vert eventuelt lagt til andre stader i regionen. Fleksibilitet er eit stikkord.
- c) Det vert samtidig viktig at dei politiske utvala har ein «hovudbase».
- d) Det vert sett på som svært viktig at Vestlandsregionpolitikarane blir kjende i og med regionen. Stikkord er tillit og legitimitet.

12. Mål for samanslåing – formuleringar i intensjonsplanen

Fylkesrådmennene hadde etter møtet 18.-19.08.16 oppdatert intensjonsplanen, og dette låg til grunn for gjennomgangen. Det var i drøftingane semje om følgjande:

- a) Følgjande formulering skal innarbeidast i innleiinga i intensjonsplanen: «Fylkestinga i Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland set som vilkår for å etablere ein Vestlandsregion med til saman 1,1 mill. innbyggjarar at vi får overført ansvaret for fleire store samfunnsoppgåver, samt at vi får behalde dei viktigaste oppgåvene vi har i dag.»
- b) Intensjonsplanen skal få tydeleg fram at regionen skal vere ein sterk folkevald aktør nasjonalt.
- c) Demokratisk styring av viktige samfunnsoppgåver og makt til folkevalde regionar må synleggjerast. Dette bør ev. framhevast som hovudmål nr. 1.
- d) Intensjonsplanen bør bli tydelegare på at Vestlandsregionen har ambisjonar innan næringsutvikling.
- e) Eitt delmål kan vere knytt til ambisjonen om ein større andel av statlege arbeidsplassar til regionen.
- f) Kulturområdet bør synleggjerast i intensjonsplanen, og gjerne i målformuleringane i kap. 2. Vi bør legge opp til å bruke kultur som strategisk identitetsskapar.

- a) Det vart her elles løfta fram ei problemstilling om ambisjonar rundt hovudtransportårene knytt til Vestlandet bør uttrykkast i intensjonsplanen. Kommunikasjon er ei hovudutfordring for Vestlandsregionen, og temaet vert teke opp att under forhandlingsrunde 3 i Førde.

13. Førebuing til fellesmøte med kommunal- og moderniseringsministeren 07.09.16

Fylkesrådmennene fekk i oppgåve å førebu ein presentasjon/«hand-out» til møtet med kommunal- og moderniseringsministeren 07.09.16 der følgjande element burde belyst særskilt:

- b) Vestland fylka sin prosess – kort om status.
- c) Framtidige oppgåver – vårt forventningsbrev ligg fast.
- d) Nytt ekspertutval 2017 – oppstart og forventa behandling?
- e) Generalistprinsippet – fast eller opning for oppgåvedifferensiering?
- f) Vestlandsregionen – for stor i det nye forvaltningslandskapet (jf. kommunestruktur)?
- g) Fordeling av statlege arbeidsplassar – strategi, plan og tidsløp?
- h) Fylkesmannsstrukturen – tidspunkt, oppgåver, grenser, lokalisering (ein del av «kabalene»)?
- i) Valordning, økonomi og organisering – kor stor fridom har vi?
- j) Fylkesvise innspel og lokale utfordringar.

14. Politisk og administrativ organisering (framh. frå dag 1)

Forhandlingsutvala heldt under dag 2 fram den innleiande drøftinga om mulege organisasjonsval for ein framtidig Vestlandsregion. Følgjande punkt vart sett søkelyset på:

- a) Politisk og administrativ leiing/organisering heng nært saman. Ein fruktbar veg å gripe an dette temaet på kan difor vere å starte ut med å drøfte modellar for politisk organisering. Rådmennene utfordra forhandlingsutvala til å starte ei drøfting omkring den framtidige politiske organiseringa.
- b) Forhandlingsutvala konkluderte med at det vil vere eit naturleg utgangspunkt å etablere 3–5 hovudutval.
- c) Forhandlingsutvala konkluderte med at Bergen blir administrasjonssenter for Vestlandsregionen, med lokalisering av rådmannsfunksjon og politisk leiing.
- d) Det vart også drøfta kor langt forhandlingsutvala må gå i å konkretisere politisk og administrativ leiing og organisering i samband med intensjonsplanen. Ei mulegheit vil vere å overlate til fellesnemnda å fastsette politisk organisering, og vidare delegere administrativ organisering til administrasjonssjefen.
- e) Det vil her vere relevant å legge til grunn eit prinsipp om å i stor grad sikre ein desentralisert struktur og forholdsmessig lik fordeling av administrative ressursar og sentrale leiarfunksjonar til Stavanger, Leikanger/Førde og Bergen.
- f) Temaet vert ytterlegare drøfta under siste forhandlingsrunde 14.-15.09.16.
